

Hjem > Promilleafgiftsfonden > 2013 > Maksimal dataudnyttelse > Vejledning til fordelingsanalyser

Vejledning til fordelingsanalyser

Denne vejledning vedrører fordeling af indtægter og omkostninger mellem driftsgrene i de supplerende opgørelser i Promilleafgiftsfonden for landbrug det interne regnskab

Denne vejledning bør anvendes i forbindelse med fordelingsanalyser i det interne regnskab i Årsrapporten. Når der skal ske efterfølgende Benchmarking af bedriften er det afgørende at følge anbefalingerne i denne vejledning, hvis sammenligning over til andre bedrifter skal give mening på driftsgrensniveau. Hvis regnskabet bliver overført til ØDB med Driftsgrensanalyser, er det et krav, at denne vejledning er fulgt.

Generelt er det i orden at have indtægter og omkostninger placeret under 'ufordelt', men det kræver, at de vedrører en anden aktivitet på bedriften. Ufordelt må ikke bruges til at reducere omkostninger inden for en driftsgren, fordi der f.eks. er ekstraordinære store omkostninger i regnskabsåret.

BEMÆRK: At for opgørelse af ejerafsløning og den bundne kapital anvender vi offeromkostningsprincippet 1.

Bruttoudbytte

Fordeling af bruttoudbytte givernormalt ikke problemer, hvis det er konteret iht. Landskontoplanen. De rigtige prodgrenskoder skal være anvendt.

Intern omsætning

Intern omsætning af korn, grovfoder, halm skal konteres. Det er relevant, når der du fordeler mellem husdyr og mark (f.eks. grovfoder og korn). Når du skal fordele mellem sohold og slagtesvin, skal du tage intern omsætning af grise med. Det samme er tilfældet, hvis du fordeler mellem sohold med fravænnede grise og smågriseproduktion. Hvis f.eks. slagtekalve bliver holdt uden for mælkeproduktionen, skal du værdisætte overførsel af kalve. Udgifter til presning og hjemkørsel af halm hører til i marken, og halmen afregnes til intern overførselspris. For **slagtekyllingeproducenter** og andre, der bruger megen halm til energi, er det væsentligt, at dette bliver indregnet.

Anbefalingerne vedrørende kontering af intern omsætning er dermed, at det konteres i det interne regnskab for

- Foder - både grovfoder og korn
- Halm - både foder, strøelse og energi (hvis det er over en bagatelgrænse). HUSK energi ved fjerkræ
- Dyr (fravænnede grise, smågrise, egne sopolte, slagtekalve)

BEMÆRK, at vi anbefaler, at overførsel af egne producerede sopolte bliver medtaget, hvis de produceres i f.eks. slagtesvinestalden. Som udgangspunkt hører alle indtægter og omkostninger ved egenproduktion af polte til soholdet (produktionsgren 7000). I landskontoplanen er der fortrykte kontonumre til at overføre små-grise fra sohold til polteproduktion og polte retur til sohold. Vejledende overførselspriser for polte fremgår af oversigt over vejledende overførselspriser for øvrige dyr. Smågrise til polte har en højere pris end smågrise til slagtesvin. Vi anbefaler, at du anvender de vejledende overførselspriser.

Princippet for intern omsætning af grovfoder er, at det skal overføres til stalden ved høst, så det er stalden, som bærer omkostningerne og risikoen ved lager af grovfoder. Vi anbefaler, at du bruger den vejledende interne grovfoderpris. For intern omsætning af korn er princippet, at overførslen sker i forbindelse med forbruget af korn i stalden. Konsekvenserne for benchmarking er skitseret i notatet [Hvad er effekten af placering af grovfoder i marken eller i stalden?](#) Primo januar 2014 offentliggør vi notatet 'Vejledende priser for intern omsætning 2013' på landbrugsinfo.

Stykomkostninger

Sæt i videst muligt omfang de rette prodgrenskoder på i konteringen. Intern omsætning af korn og grovfoder skal konteres.

Hvis du holder slagtekalve ude af bruttoudbytte ved malkekvæg, skal du flytte foder og de øvrige stykomkostninger til slagtekalvene bort fra driftsgrenen malkekvæg.

Tilsvarende gælder, at du skal korrigerer dyrlæge, avl eller diverse husdyromkostninger, hvis disse ikke vedrører den aktuelle driftsgren. Stykomkostningerne skal især vurderes, hvis der er anden animalsk produktion på ejendommen end hoveddriftsgrenen.

Omkostningen til presning af halm til eget forbrug af foder, strøelse eller energi skal henføres til den driftsgren, hvor indtægten er, eller hvor halmen medgår til at generere indtægter. Hvis presningen af halm foregår på fremmede arealer, skal du henføre omkostningen til husdyrproduktionen (der hvor halmen forbruges).

Markomkostninger (udsæd, handelsgødning, kemikalier og diverse) giver som regel ikke problemer – brug prodgrenskoder. Husk at medtage intern omsætning af udsæd inkl. certificeringsomkostninger og eventuelle udgifter til bejdsning mv. Hvis du opdeler i grovfoder og salgsafgrøder, bør du sammen med landmanden overveje fordeling af gødning og planteværn.

Hvis kvieproduktionen er helt eller delvist udliciteret skal du være opmærksom på at få alle omkostningerne med, hvis du anvender standardkolonne 6000 (malkekøer inkl. opdræt).

Fordeling af omkostninger til anlæg og inventar

Det er væsentligt, at der sker en rimelig korrekt fordeling af omkostninger til anlæg og inventar i forhold til de enkelte driftsgrene.

Det vedrører især fordeling af afskrivninger, vedligehold m.v. mellem husdyrproduktionen og markproduktion. Ved integreret produktion, hvor sohold og slagtesvin laves på separate driftsgrene er det væsentligt, at du sammen med landmanden tager stilling til fordeling af afskrivningsgrundlag og vedligehold af bygninger og inventar mellem de anvendte driftsgrene.

Dette kan ske på følgende måder – og normalt via en kombination af disse, nemlig

- at grundkonteringen i Ø90 tager højde for, at omkostninger kan placeres på enten 'stald' eller 'mark'
- at der via fordelingsbilledet foretages en fordeling på de valgte driftsgrene

Produktionsanlæg

Overordnet består et produktionsanlæg til husdyr af bygninger, inventar og redskaber. Det vil sige

- Alle stalde inkl. inventar samt siloanlæg til hjemmeblanderanlæg og foderopbevaring
- Gylletanke
- Fodercentral med blandeanlæg
- Varmekilde
- Redskaber/traktorer, der anvendes i forbindelse med stalden

Maskinhus til markredskaber og siloer til salgsafgrøder henføres til marken. Gylle og foderopbevaring er to væsentlige grænseflader mellem den animalske driftsgren og markdriften.

Gylle

Gylleopbevaring er en del af de(n) animalske driftsgren(e). Det betyder, at omkostninger til og med gylletanken vedrører husdyr.

Foderopbevaring

Alle omkostninger til opbevaring af foder betaler de(n) animalske driftsgren(e). Omkostninger til opbevaring af afgrøder beregnet til salg vedrører markdriften. Siloanlæg til opbevaring af foderkorn belaster dermed husdyrproduktionsgrenene. Siloanlæg til grovfoder vedrører kvægproduktionen, mens høst af grovfoder, hjemtransport, indlægning og tildækning (inkl. plastic) vedrører markdriften. Foderanlæg og fodringsfaciliteter (f.eks. fuldfodervogn) vedrører husdyrproduktionen.

Det kan være et problem at adskille investeringen i husdyrproduktionen fra de øvrige investeringer. F.eks. kan male-/blandeanlæg og fodersiloer være i samme bygning med diverse kornopbevaringsanlæg til salgs-afgrøder, hvilket kræver en opdeling efter skøn. Et hus med flere faciliteter kan opdeles efter forbrug af m².

Kapacitetsomkostninger

Herunder vises en skematisk oversigt over fordelingen mellem mark og stald. Det er desuden beskrevet i teksten efterfølgende.

Oversigt over anbefalinger til fordeling mellem mark og stald

Omkostning	Mark	Husdyr
Energi og brændstof	Dieselolie	Fyringsolie + diesel til teleskoplæsser mv.
	El til markvanding	El
Maskinstation	Maskinstation ¹	
Vedligehold og afskrivninger	Siloanlæg til korn, frø, raps og ærter til salg	Stalde inkl. inventar
	Markmaskiner ²	Foderanlæg
	Gylleudbringning	Gylletank
		Varmekilde
Ejendomsskat	Ejendomsskat	

1. Bemærk evt. maskinstationsarbejde udført i stalden, skal henføres hertil.
2. Fodervogne, leveringsvogne til grise, traktorer anvendt i stalden osv. skal henføres til husdyr

Energi

Fyringsolie og elforbrug placerer du som hovedregel på husdyrproduktionen. Hvis der er anvendt markvanding, overfører du en andel af elforbruget til marken via fordelingsbilledet. Hvis du ikke kender fordelingen, kan du anvende normen 5 kWh pr. mm pr. ha. Dieselolie henregner du som hovedregel til marken, men på kvægbedrifter bør der fordeles omkostninger til brændstof til stalden. Kender du ikke forbruget, kan du bruge normen ca. 57 liter diesel pr. ko pr. år inkl. opdræt. Se evt. '[Normer til fordelinger](#)'.

BEMÆRK at hvor halm er en betydelig energikilde, skal du indregne intern omsætning af halm.

Maskinstation

Alle maskinstationsudgifter, der vedrører marken, og mindre maskinstationsindtægter skal du som udgangspunkt indregne på markdriftsgrenene. Derfor skal alt vedligehold, brændstof, løn m.v., der vedrører maskin-stationsaktiviteterne også medtages. Det gælder også afskrivninger på maskinerne samt værdien under 'Bunden kapital'. Hvis der er store maskinstationsomkostninger til udbringning af gylle på "fremmed" jord, fører du denne omkostning på stalden. Marken skal du kun belaste med den omkostning, som vedrører gylle på egne arealer.

Udgør maskinstationsindtægter en betydelig post i forhold til egen markdrift, bør du holde maskinstationsindtægter samt passende andele af en række kapacitetsomkostninger ude af driftsgrene vedrørende marken (blandt andet vedligeholdelse markredskaber, energi og afskrivninger markredskaber). Du kan evt. lave en driftsgrensanalyse på maskinstation (standardkolonne 9500).

Ved husdyrproduktion skal du medtage de maskinstationsomkostninger, der vedrører arbejde i stalden f.eks. udmugning. Øvrig maskinstation vedrører marken, dog undtaget store omkostninger til udbringning af gylle på fremmede arealer.

Vedligehold

Det er en fordel, hvis alt vedligehold så vidt muligt er placeret på kontonumre, der har entydig relation til enten stald eller mark. 'Andet inventar' skal derfor bruges mindst muligt. Hvis der er vedligehold placeret under 'andet inventar', skal du tage stilling til, hvordan det fordeles mellem driftsgrenene.

Vi anbefaler, at du drøfter med kunden, hvorledes vedligehold kan konteres på kontonumre, så grundkonteringen følger de anvendte driftsgrene. Det er særlig relevant, hvor marken er delt op på flere driftsgrene og ved integreret svineproduktion.

Løn- og ejerflønning

Årets bogførte lønudgifter fordeler du til de relevante driftsgrene i forhold til den skønsmæssigt forbrugte tid i samråd med landmanden.

Et grundlæggende princip i Driftsgrensanalysen er, at alle indsatsfaktorer aflønnes herunder også ejerflønning. Virksomhedens 'ulønnede' arbejdstid (ejer, ægtefælle, øvrige familiemedlemmer) få en beregnet 'aflønning'. Det skal ske med udgangspunkt i et offeromkostningsprincip. Det betyder, at familiens arbejdskraft aflønnes med timesatser, der står i forhold til, hvad der alternativt kunne have været tjent, hvis tiden havde været anvendt udenfor bedriften.

Vær opmærksom på, at hvis børn eller ægtefælles aflønning allerede er en del af lønomkostningen, skal de selvfølgelig ikke indgå i beregningen af ejerflønningen.

Offeromkostningsprincippet resulterer typisk i et niveau for ejerflønning i driftsgrensanalyserne på 450.000 kr. årligt på større bedrifter for én ejer, der arbejder fuld tid på bedriften. Ægtefælle aflønnes med 300.000 kr. om året ved fuldtidsarbejde.

Hvis driftslederen lægger en betydelig arbejdsindsats udenfor bedriften (lønarbejde, anden erhverv, organisationsarbejde o.l.), reducerer du hans ejerflønning tilsvarende.

Eks. på ejerindsats:
 Driftsleder fuldtid: 1 x 450.000 kr. = 450.000 kr.
 Driftsleder halvtid: 0,5 x 450.000 kr. = 225.000 kr.
 Driftsleder plus ½ ægtefælle: 450.000 plus 150.000 = 600.000 kr.

Årets samlede ejer aflønning fordeles til de relevante driftsgrene i forhold til den skønsmæssigt forbrugte tid i samråd med landmanden. Flere bedrifter laver opgørelser over arbejdstiden som kan være yderst relevant input til fordeling af ejer aflønningen.

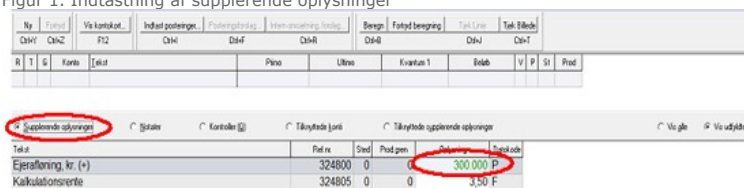
Al tid, der bliver brugt på administration, og som du ikke umiddelbart kan henføre til en bestemt driftsgren, fordeles du i forhold til de øvrige arbejdsomkostninger på de enkelte driftsgrene.

Først når både betalt løn og ejer aflønning er fordelt ud på de enkelte driftsgrene, som beskrevet ovenfor, er den samlede aflønning af den enkelte driftsgrens forbrugte arbejdsindsats opgjøret korrekt. Dette er en forudsætning for, at der er lavet en meningsfuld økonomisk analyse af driftsgrenen, og for at der kan benchmarkes meningsfuldt over til andre bedrifter.

Sådan indtaster du den samlede ejer aflønning til fordeling

Ejer aflønningen indtastes i billedet 'Fordelingskontroller'. Billedet, som er vist i figur 1, kommer frem ved brug af radioknappen 'Supplerende oplysninger' og 'Vis alle'.

Figur 1. Indtastning af supplerende oplysninger

R	T	K	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	

Efterfølgende fordeles du den i fordelingsbilledet på driftsgrenene.

Ejendomsskat

Du henregner ejendomsskat fuldt ud til marken.

Forsikringer

Den samlede omkostning fordeles du på de relevante driftsgrene. Ofte kender man ikke fordelingen på driftsgrene. Du kan evt. anvende de samlede arbejdsomkostninger på de enkelte driftsgrene som fordelingsnøgle.

Diverse omkostninger

Fordelingsnøglen er den samme som ved fordeling af den del af lønnen, der vedrører administration. Dvs. diverse omkostninger, der ikke umiddelbart kan henføres til en bestemt driftsgren, fordeles du i forhold til driftsgrenenes arbejdsomkostninger.

Kapitalomkostninger

Kapitalomkostninger er omkostninger, der er forbundet med fremskaffelse af produktionsapparatet. Det er afskrivninger, leje af driftsbygninger og forrentning af 'bunden' kapital. Kapitalomkostningerne til det enkelte produktionsapparat fordeles du i forhold til den eller de driftsgrene, hvori det bliver anvendt.

Afskrivninger

Fordeling af afskrivninger hentes du fra anlægskartoteket. Hvis "bl. driftsmidler" anvendes, skal afskrivningerne herpå fordeles skønsmæssigt mellem de relevante driftsgrene.

NB. Vær opmærksom på **leasing**. Et leaset aktiv kan være aktiveret, således at det indgår i afskrivningsgrundlaget. Hvis det IKKE er tilfældet (især ved mindre aktiver), indgår den i øvrige kapacitetsomkostninger (konto 4888). Hvis et leaset aktiv er med i afskrivningsgrundlaget, skal den også indgå i 'bundet' kapital.

Nedskrivninger og realiserede tab/gevinst på anlægsaktiver medgår under afskrivninger. Foreligger der helt ekstraordinære nedskrivninger eller tab/gevinst kan beløbet flyttes til ufordelt.

Afkoblet EU-støtte

Den afkoblede EU-støtte henregnes til marken, da den er med til at danne den jordpris, som driftsgrenen skal forrente. Det gælder også støtten til handy, som i 2013 Årsrapporterne er højere end i 2012.

Leje af bygninger

Hvis der bliver produceret i lejede bygninger, skal den betalte leje anføres. Hvis der ikke betales en 'reel' markedsleje (f.eks. leje af faderens bygninger), skal lejen vurderes og evt. erstattes af en forrentning og afskrivning af bygningens værdi (kan evt. findes i faderens regnskab).

Forpagtning

Forpagtning henregner du til marken. Hvis der indgår bygninger, der bliver benyttet til animalsk produktion i forpagtningsafgiften, henregner du denne andel til den relevante driftsgren. Forpagtningsafgiften fordeles du forholdsmæssigt mellem forskellige markdriftsgrene. Hvis for eksempel hele grovfoderproduktionen et år foregår på forpagtet jord, skal forpagtningsomkostningen stadig fordeles ligeligt pr. ha mellem grovfoder og andre mark-driftsgrene, f.eks. korn, frø, raps og ærter (5910).

Bunden kapital

Bunden kapital angiver det kapitalapparat, der ligger bag produktionen. Bunden kapital bliver beregnet ud fra afskrivningsgrundlag på bygninger, grundforbedring, inventar og maskiner. Dertil lægges statusværdien af besætning, beholdninger, mælkekvote, andelskapital (ejerbeviser) samt anden kapital, der måtte være bundet til den aktuelle driftsgren. Til den bundne kapital i marken indregnes også værdien af eget jord. Værdien af jord fordeles forholdsmæssigt. Der tages i det enkelte år således ikke hensyn til driftsgrenenes placering i sædskiftet mellem "billig" og "dyr" jord. Den bundne kapital i beholdninger af grovfoder tilhører stalden, mens den bundne kapital i beholdninger af foderkorn tilhører marken.

Den bundne kapital ganges med den gns. betalte rente jf. nedenfor, og det bliver derved muligt at beregne resultatmålet: "**Årets resultat**" efter aflønning af alle indsatsfaktorer for alle driftsgrene samt at benchmarke bedrifter med udgangspunkt i **Årets resultat**, uanset om de ejer eller lejer jord og bygninger.

Det gennemgående princip for værdiansættelsen af landbrugets aktiver i Årsrapporten er dagsværdier. Dermed sikrer vi, at offeromkostningsprincippet (jf. fodnote 1) altid anvendes i alle driftsgrene inkl. markbruget ved at opgøre den bundne kapital med udgangspunkt i Årsrapportens statusværdier.

BEMÆRK: 090 indsætter automatisk ultimo statusværdier. Det kan være u hensigtsmæssigt i år, hvor der af den ene eller anden årsag er stor forskel på primo og ultimo. Et eksempel kan være tilkøbte jordarealer efter høst, som ikke bør indgå i den bundne kapital for driftsgrenen mark. Et andet eksempel kan være alt ind alt ud slagtesvineproduktionen, som ikke har en besætning til ultimo status. I dette tilfælde bør den gennemsnitlige besætningsværdi for året indgå i driftsgrensanalysen for slagtesvin. Den bundne kapital fordeles i fordelingsbilledet som vist i figur 2.

Figur 2. Fordeling af bunden kapital i fordelingsbilledet

Fordel via Driftsgren		Riske overstr.	Bænge	Udt. Line	Udt. lade	Kalenderopreg.	Kalenderhold - Fjere...
		Da8	Da8	Da1	Da1	Da-E	Da-D
		01-10-2010 - 30-09-2011					
Udskr.	Typ.	Udskr.	5910 Sagsreg.	7910 Selsk.	7200 Sagereg.	Skat-kolonne Da-E	I alt
☐	Jord	0	24.635.520	0	0	0	24.635.520
☐	Driftsbygninger og installationer	0	1.000.000	2.750.000	1.847.300	0	5.597.300
☐	Beboelse	3.500.000	0	0	0	0	3.500.000
☐	Inventar	0	2.500.000	1.063.700	950.000	0	4.513.700
☐	Besætning	0	0	1.028.460	570.145	0	1.598.605
☐	Beholdninger	0	2.090.467	147.205	0	0	2.243.672
☐	Driftsmæssige værdipapirer	0	75.000	0	351.365	0	426.365

Renteomkostninger af bunden kapital

Driftsgrensanalysens formål er, at vise resultatet for driftsgrenen når alle indsatsfaktorer er aflønnede, herunder også egenkapitalandelen af den bundne kapital. Vi anbefaler, at den gennemsnitlige betalte rente bruges til beregning af renteomkostningerne på den bundne kapital. Renten er individuel og bliver beregnet på baggrund bedriftens renteudgift og den gennemsnitlige gæld over året. Renteudgiften er årets samlede renteudgifter og den realiserede gevinst/tab på finansaktiver og gæld. Urealiseret regulering på gæld skal ikke indgå.

$$\frac{\text{Bedriftens renteudgift}}{\text{gns. gæld}} \times 100$$

Gennemsnitlig betalt rente =

Figur 3. Renteomkostninger af bunden kapital

Nr	Forh.	Vis kataloget	Indst. posterne	Posteringstid	Intern-ansvar/Indst.	Bænge	Forh. beregning	Udt. Line	Udt. lade																					
Da8	Da2	P12	Da1	Da4	Da8	Da-E	Da-J	Da-T	Da-F																					
R	T	Kontr.	Tidsp.		Pinno	Ultimo	Kvantum 1	Ende	V	P	Si	Prod																		
<div style="display: flex; justify-content: space-between;"> Supplerende oplysninger Udvalgte Kontrol (G) Tilføjede Jorti Tilføjede supplerende oplysninger </div> <table border="1" style="width:100%"> <thead> <tr> <th>Tidsp.</th> <th>Ret.nr.</th> <th>Stat.</th> <th>Prod.pon.</th> <th>Oplysning</th> <th>Dokument</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Ejerløbning, kr. (+)</td> <td>324800</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>3,50 P</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Kalkulationsrente</td> <td>324805</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>3,50 F</td> <td></td> </tr> </tbody> </table>													Tidsp.	Ret.nr.	Stat.	Prod.pon.	Oplysning	Dokument	Ejerløbning, kr. (+)	324800	0	0	3,50 P		Kalkulationsrente	324805	0	0	3,50 F	
Tidsp.	Ret.nr.	Stat.	Prod.pon.	Oplysning	Dokument																									
Ejerløbning, kr. (+)	324800	0	0	3,50 P																										
Kalkulationsrente	324805	0	0	3,50 F																										

Ø90 angiver som udgangspunkt en rente på 3,5 procent. Denne bør ændres til en individuel rente i ”fordelingskontroller” under ”supplerende oplysninger”, som vist i figur 3. Hvis den individuelle rente er ekstraordinært ”ude af trit” med virkeligheden, kan du anvende 3,5 procent.

[1] Offeromkostningsprincippet betyder, at omkostningen sættes lig med værdien af indsatsfaktorens bedste alternative anvendelse. Det vil eksempelvis sige, at ejerens arbejdstid sættes til den værdi, som den ville have, hvis den blev brugt i bedste alternative job udenfor bedriften. Den bundne kapital i jord sættes tilsvarende til markedsværdien (dagsværdien).

[2] Læs evt. mere om baggrunden for dette princip i notatet: [Renteomkostning af bunden kapital](#).